

جمهوری اسلامی ایران

پرسنری اسلامی

۲۳۱ شماره چاپ

۱۰۲ شماره ثبت

دوره نهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۳۹۱/۷/۲۳

یک شوری

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری

کمیسیونهای ارجاعی

شوراهما و امور داخلی کشور
اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی - فرهنگی - قضائی و
حقوقی
فرعی:

معافوت قوانین

با اسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

انتخابات ریاست جمهوری یکی از مهمترین انتخابات کشور است و طی آن بالاترین مقام رسمی کشور پس از مقام معظم رهبری تعیین می‌شود. با وجود آنکه اصل یکصد و سانزدهم (۱۱۶) قانون اساسی تعیین شرایط و چگونگی انتخابات را بر عهده قانون عادی گذاشته است، نقص قوانین موجود، شرایطی به وجود آورده تا داوطلبانی خارج از چهار چوب‌های مذکور در قانون اساسی ثبت‌نام کنند. این امر از بد و ثبت‌نام مورد ایراد افکار عمومی و کارشناسان در داخل کشور و استهzaء مغرضان و معاندان خارج از کشور قرار گرفته و رد صلاحیت بیش از نود و نه درصد (۹٪) ثبت‌نام کنندگان نیز به سوژه‌ای دیگر تبدیل می‌شود. با سپری شدن بیست و هفت سال از تصویب قانون انتخابات ریاست جمهوری (مصوب ۱۳۶۴) بازنگری و اصلاح قانون ضرورت دارد.

جهانگیرزاده - خجسته - فرهنگی - فولادگر - جوکار - کولیوند - طلا - زارع زاده مهریزی - افضلی فرد - صرامی فروشانی - محمد ابراهیم رضایی - اکبریان - شجاعی کیاسزی - امیر عباس سلطانی - عباسی - فتح‌اله حسینی - رحیم زارع - سیحانی نیا - آقایی مفانجویی - چهاردولی - نقوی حسینی - سیدهادی حسینی - جعفرزاده ایمن آبادی - حسن نژاد - محمدی - باقری - اسماعیلی - سید باقر حسینی - منصوری سید کانی - دستغیب - امیر آبادی فراهانی - جلالی - جعفری بن‌خلخال - کیانی نژاد - غلام رضا نوری -

بشيری - علی لو - جلیلی - قاسم عزیزی - اریابی - کارخانه - سید مرتضی
حسینی - دارایی - ناصری - گروسی - علی پور خنکداری - غلام محمد زارعی -
پیغمبرزاده فیروزآباد - سلطانی صبور - درویش پور - سالک کاشانی - نیاز آذری -
طاهری - اسماعیلی - عبداللهزاده - موسوی فراد - شکری - پیر مؤذن - سنائی -
موسوی لارگانی - بگلریان - اسدی - دامادی - پور مختار - امیری کهنووج -
ملک شاهی - احمدی لاشکی - کوچکی نژاد ارم ساداتی - فیاضی -
بانوچ لاهوتی - رحماندوست - مرندی - ندیمی - عبدالرضا عزیزی -
جلیل سرفلمه - حیدری طیب - بهمنی - عمرانی - آصفی - رزم - دوات گری -
سبحانی فر - بیرانوند - الهویردی دهقانی - خضری - سید راضی نوری - عالی -
 قادر مرزی - مجتبی - میر مراد زهی - منوچهری - زاهدی - شوهانی - سید بهلول
حسینی - آشوری - محمد صادقی - مصری - افتخاری - اسداللهی -
سعدون زاده - نعمتی - رجبی - فتحی پور - سادات ابراهیمی - صابری -
قره سیدرومیانی - بیگی نیلانلو - میر محمدی - عبداللهی - بهمشی -
عاصوری قلعه رو دخانی - حقیقت پور - نظری مهر - سید محمد حسن
ابو ترابی فرد - عباس وجایی

طرح اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری

ماده ۱- در ماده (۱۹) پس از واژه «شناختنامه»، واژه «و کارت ملی» اضافه می‌گردد.

ماده ۲- تبصره ذیل به عنوان تبصره (۲) به ماده (۳۳) الحاق و عنوان تبصره این ماده به تبصره (۱) اصلاح می‌گردد.

تبصره ۲- هیأت‌های اجرائی و نظارت موظفند در صورت اطلاع از ارتکاب هر کدام از جرائم فوق، موضوع را جهت رسیدگی به مرجع قضائی ذی صلاح ارسال نمایند. موضوع باید بلا فاصله توسط دادستان حوزه مربوطه رسیدگی شود.

ماده ۳- ماده (۳۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۳۴- قوه قضائیه موظف است یکی از شعب دادگاههای موجود در حوزه قضائی هر استان را به منظور رسیدگی خارج از نوبت به تخلفات و جرائم انتخاباتی اختصاص دهد.

تبصره ۱- به تخلفات و جرائمی که به وسیله خود نامزدها صورت می‌گیرد، در شعبه رسیدگی به تخلفات و جرائم انتخاباتی تهران، رسیدگی می‌شود.

تبصره ۲- تشکیلات قضائی هر شهرستان یا بخش بهمنظور پیشگیری از وقوع جرم ضمن هماهنگی با ناظران شورای نگهبان و هیأت‌های اجرائی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول می‌دارد.»

ماده ۴- دو تبصره به ماده (۳۵) قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۴/۴/۵ به شرح ذیل الحاق می‌گردد:

- تبصره ۱- داوطلبان در هنگام ثبت نام باید مدرکی دال بر سابقه تصدی
حداقل یکی از مناصب ذیل را ارائه دهند:
- ۱- رئیس جمهور، معاونین و مشاورین وی
 - ۲- نمایندگان مجلس خبرگان رهبری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی
و نمایندگان منصوب مقام معظم رهبری در نهادها و استانها
 - ۳- رئیس قوه قضائیه، معاونین و مشاورین وی و رؤسای دیوان عالی
کشور، سازمان بازرسی کل کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان قضائی نیروهای
مسلح و دادستان کل کشور
 - ۴- اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام و دبیر آن و اعضای شورای
عالی انقلاب فرهنگی و دبیر آن
 - ۵- اعضای شورای نگهبان (فقهاء و حقوقدانان).
 - ۶- وزراء و سرپرستان وزارت‌خانه‌ها و معاونین آنها
 - ۷- امراء و فرماندهان عالی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران
 - ۸- رئیس و معاونین سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
 - ۹- رؤسای سازمانها و نهادهای کشور، سفرا، استانداران و شهرداران
کلان شهرها
 - ۱۰- مدرسین سطوح عالی حوزه‌های علمیه و اعضای هیأت علمی
دانشگاهها با مدارک علمی استادیاری و بالاتر
 - ۱۱- رفسا، دبیران کل و قائم مقام آنان و دبیران سیاسی احزاب و
جمعیت‌های سیاسی رسمی در سطح ملی و مدیران مسؤول و سردبیران
روزنامه‌های کثیر الانتشار

۱۲- حقوقدانان و وکلای پایه یک با ده سال سابقه کار و مدیران

غیر دولتی در حوزه های صنعتی، اقتصادی و فرهنگی در سطوح ملی

تبصره ۲- رسیدگی و تشخیص صلاحیت نامزدها بر عهده شورای نگهبان

است.

ماده ۵- ماده (۵۰) قبل از عبارت «هیأت نظارت» واژه «تأیید» جایگزین واژه «اطلاع» می گردد.

ماده ۶- ماده (۵۵) به شرح زیر اصلاح می گردد:

ماده ۵۵- داوطلبان ریاست جمهوری یا نمایندگان تام‌الاختیار آنها که کتاب معرفی شده باشند، باید ظرف پنج روز از تاریخ انتشار دستور شروع انتخابات به وزارت کشور مراجعه نموده و پرسشنامه اعلام داوطلبی را پس از دریافت و تکمیل همراه با چهاربرگ تصویر کلیه صفحات شناسنامه جهت احراز هویت و دارا بودن حداقل چهل سال سن و مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا معادل حوزوی آن یا بالاتر و دوازده قطعه عکس 3×4 از آخرین عکس خود را که در همان سال گرفته باشند، به وزارت کشور تسلیم و رسید دریافت دارند.

ماده ۷- به انتهای ماده (۶۱) عبارت «و مراتب را به دادستان جهت انجام اقدامات قانونی گزارش نماید» اضافه می گردد.

ماده ۸- ماده (۶۸) به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۶۸- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی، اعم از اینکه با ذکر سمت یا بدون ذکر آن صورت بگیرد، تحت هر عنوانی از زمان اعلام رسمی اسامی نامزدها، له یا علیه نامزدهای ریاست جمهوری، توسط هریک از مقامات و مسؤولین دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و سایر دستگاههای حاکمیتی و همچنین استفاده از میز خطابه نماز جمعه یا در

اختیار قراردادن وسائل و سایر امکانات دستگاههای اجرائی به هر نحو جهت فعالیت‌های تبلیغاتی ممنوع و جرم می‌باشد.

ماده ۹- تبصره (۲) ماده (۶۸) حذف می‌شود.

ماده ۱۰- در ماده (۷۴) عبارت «مطبوعات و نشریات» در صدر ماده به عبارت «کلیه رسانه‌های عمومی و همگانی از قبیل صدا و سیما، مطبوعات، نشریات، رسانه‌های مجازی» اصلاح می‌گردد.

ماده ۱۱- ماده (۸۸) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۸۸- متخلفان از موارد مندرج در ماده (۶۸) و تبصره‌های آن و کسانی که از طریق رادیو و تلویزیون به جز در موارد مجاز قانونی تبلیغ انتخاباتی له یا علیه یکی از نامزدهای انتخاباتی نمایند و مسؤولین و متصدیان برنامه در پخش غیرمستقیم به حبس بیش از شش ماه تا دو سال محکوم خواهند شد.

ماده ۱۲- در ماده (۹۱) عبارت «سایت خبری یا مرکز ارسال پیامک» بعد از عبارت «تعطیلی نشریه»، «مدیر نشریه» و «از طریق غیر مطبوعات» اضافه می‌گردد و عبارت اول «تا هفتاد و چهار ضربه شلاق» به عبارت «جزای نقدی بیش از پانصد و پنجاه میلیون ریال تا یک میلیارد ریال» و عبارت دوم «تا هفتاد و چهار ضربه شلاق» به عبارت «علاوه بر جزای نقدی بیش از پانصد و پنجاه میلیون ریال تا یک میلیارد ریال به یازده تا سی و سه ضربه شلاق» اصلاح می‌گردد

ماده ۱۳- ماده (۹۳) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ماده ۹۳- در اجرای صحیح اصل نود و نهم (۹۹) قانون اساسی، اعضاء و ناظران شورای نگهبان و اعضای هیأت‌های اجرائی موظفند در طول مدت مسؤولیت خود، تحت هر عنوان بی‌طرفی کامل خود را حفظ نمایند و اعلام حمایت و تبلیغ و ابراز جانبداری آنها به هر طریقی از یکی از نامزدها جرم محسوب می‌شود. اص

سوابق

۱- اصولی از قانون اساسی اصل یکم و شانزدهم

نامزدهای ریاست جمهوری باید قبل از شروع انتخابات آمادگی خود را وسمان اعلام کنند. نحوه برگزاری انتخاب رئیس جمهوری را قانون معین می کند.

اصل نود و نهم

شورای نگهبان نظارت بر انتخابات مجلس خبرگان رهبری، ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و مراجمه به آراء عمومی و همه پرسی را بر عهده دارد.

۲- موادی از قانون انتخابات ریاست جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۹/۵/۱۳۶۴)
ماده ۱۹^۱ - در هر مرحله انتخاباتی هر شخص واجد شرایط می تواند فقط یک بار با ارانه شناسنامه خود رأی دهد.^۱

تبصره - رأی دهندهان در خارج از کشور در صورت همراه نداشتن شناسنامه می توانند با ارانه گذرنامه معتبر ایرانی، رأی دهند.^۱

ماده ۳۳ - ارتکاب امور ذیل بجز محسوب می شود:

۱ - خرید و فروش رأی.

۲ - تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رأی یا صورت جلسات.

۳ - تهدید یا تطمیع در امر انتخابات.

۴ - رأی دادن با شناسنامه جعلی.

۵ - رأی دادن با شناسنامه دیگری.

۶ - رأی دادن پیش از یک بار.

۱- بهموجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۳۷۲/۱/۱۷)، تبصره های ۱ و ۲ ماده (۱۹) حذف گردید.

۱- منظر از مقاد ماده (۱۹) قانون انتخابات ریاست جمهوری؛ تنها ارانه شناسنامه معتبر است و الزامی به عکسدار بودن شناسنامه نیست. (قانون استفساریه مواد (۱۱) و (۱۳) قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی و ماده (۱۹) قانون انتخابات ریاست جمهوری (مصوب ۱۳۸۰/۳/۹))

۱- بهموجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۸)، یک تبصره به شرح فوق به ماده (۱۹) افزوده شد.

- ۷ - اخلال در امر انتخابات.
- ۸ - کم و زیاد کردن آراء یا تعریفهای.
- ۹ - تقلب در رأی‌گیری و شمارش آراء.
- ۱۰ - رأی گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد.
- ۱۱ - توصیه به انتخاب کاندیدای معین از طرف اعضاء شعبه اخذ رأی یا هر فرد دیگر محل صندوق رأی به رأی دهنده.^۱
- ۱۲ - تغییر و تبدیل یا جمل و یا ریومن و یا معدوم نمودن اوراق و استاد انتخاباتی از قبیل تعریفه و برگ رأی و صورت جلسات و تلکس و تلفنگرامها و تلگرافها.
- ۱۳ - باز کردن و یا شکستن قفل و محل نگهداری و لای و مهر صندوقهای رأی بدون مجوز قانونی.
- ۱۴ - جایجایی، دخل و تصرف یا معدوم نمودن استاد انتخاباتی بدون مجوز قانونی.
- ۱۵ - دخالت در امر انتخابات با سند مجهول.
- ۱۶ - ایجاد رعب و وحشت برای رأی دهنگان یا اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی با اسلحه یا بدون اسلحه در امر انتخابات.
- ۱۷ - دخالت در امر انتخابات با سمت مجهول و یا به هر نحو غیر قانونی.
- تصره - چنانچه وقوع جرایم متدرج در ماده فوق موجب گردد که جریان انتخابات در یک یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رأی از مسیر قانونی خودخارج شود و در نتیجه کلی انتخابات مؤثر باشد مراتب وسیله وزارت کشور به منظور طرح در شورای نگهبان به هیأت مرکزی نظارت اعلام می‌گردد.
- ماده ۳۴ - تشکیلات قضایی هر شهرستان یا بخش به منظور پیشگیری از وقوع جرم ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیأت اجرایی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول می‌دارد.
- فصل سوم: شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان
- ماده ۳۵ - انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند:

۱ - بهموجب قانون اصلاحی (مصطفوب ۱۳۷۷/۱/۱۷)، در بند ۱۱ ماده ۳۳ صارت "توشن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی "حذف و عبارت" انتخاب کاندیدای معین "جایگزین آن شد و عبارت "به رأی دهنده" به آخر این بند اضافه گردید.

۱ - از رجال مذهبی، سیاسی.

۲ - ایرانی اصل.

۳ - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۴ - مدیر و مدیر.

۵ - دارای حسن ساقه و امانت و تقوی.

۶ - مؤمن و معتقد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

ماده ۳۶ - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱ - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران.

۲ - هجرده سال تمام.^۱

۳ - عدم جنون.

ماده ۵۰ - هیأت اجرایی بخش با تصویب هیأت اجرایی شهرستان می‌تواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافت‌های دور و ناقاطی که تشکیل شعب ثابت ثبت نام و اخذ رأی مقدور نیست شعب اخذ رأی سیار تشکیل دهد. هیأت اجرایی شهرستان نیز می‌تواند در صورتی که لازم بداند نسبت به تشکیل شعب اخذ رأی سیار در مرکز شهرستان و بخش مرکزی اقدام نماید و در هر دو مورد باید به اطلاع هیأت نظارت برسد. و همچنین نماینده‌ای از هیأت نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورت جلسه‌ای قید و تأیید نمایند.

ماده ۵۱^۲ - حذف شد.

ماده ۵۲^۳ - حذف شد.

فصل پنجم: اعلام داوطلبی و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۵۵^۱ - داوطلبان ریاست جمهوری یا نمایندگان قائم الاختیار آنها که کتاباً معرفی شده باشند باید ظرف پنج روز از تاریخ انتشار دستور شروع انتخابات به وزارت کشور مراجعت نموده و

۱ - بهموجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۰/۱۲/۱۳۸۵)، بند (۲) ماده (۳۶) بشرح فوق اصلاح گردید.

۲ - بهموجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۷/۱/۱۳۷۲)، ماده (۵۱) حذف گردید.

۳ - بهموجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۷/۱/۱۳۷۲)، ماده (۵۲) حذف گردید.

پرسشنامه اعلام داوطلبی را پس از دریافت و تکمیل همراه با چهار برگ تصویر کلیه صفحات شناسنامه و دوازده قطعه عکس^۱ از آخرین عکس خود را که همان سال گرفته باشد به وزارت کشور تسلیم و رسید دریافت دارد.

تبصره - هر یک از داوطلبان ریاست جمهوری در صورت تمایل به انصراف از داوطلبی باید شخصاً و یا از طریق نماینده قائم الاختیار خود و به صورت کمی انصراف خود را به وزارت کشور اعلام تمایند.

ماده ۶۱ - در مواردی که طبق گزارشات و شکایات و احتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضاء هیأتهای نظارت از قوانین و مقررات تحلف نموده‌اند، شورای نگهبان موظف است آنها را بلافاصله عزل و افراد دیگری را جایگزین نمایند.

ماده ۶۸ - انجام هر گونه فعالیت تبلیغاتی از تاریخ اعلام رسمی اسمی نامزدها له با علیه نامزدهای ریاست جمهوری از میز خطابه نماز جمعه و یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد و فعالیت کارمندان در ساعات اداری و همچنین استفاده از وسائل و سایر امکانات وزارت‌خانه‌ها و ادارات، و شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و نهادها و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر مقدار) استفاده می‌کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسائل و امکانات مزبور ممنوع بوده و مرتكب مجرم شناخته می‌شود.

تبصره ۱ - مؤسسات و نهادهایی که دارایی آنان از اموال عمومی است، همانند بنیاد مستضعفان، مشمول ماده فوق می‌باشد.

تبصره ۲ - ادارات و سازمانها و ارگانهای دولتی و نهادها و اعضای آنها با ذکر سمت خود حق ندارد له با علیه هیچیک از نامزدهای انتخاباتی اعلامیه، اطلاعیه، پلاکارد بدند.

ماده ۷۴ - مطبوعات و نشریات حق ندارند از سه روز قبل از اخذ رای آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج کنند و یا مطالبی بنویسند که دال پر انصراف گروه با اشخاصی از

۱ - به موجب قانون اصلاحی (مصوب ۱۳۷۲/۱/۱۷)، در ماده (۵۵) کلمه "رسماً" به کلمه "حکماً" و عبارت "فتوکیه اوراق شناسنامه" به عبارت "تصویر کلیه صفحات شناسنامه" تغییر و بعداز کلمه "پرسشنامه" عبارت "اعلام داوطلبی" اضافه و یک تبصره به شرح فوق به آن الحاق گردید.

نامزدهای معین باشد و در هر صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را ظرف ۱۸ ساعت پس از انتشار به وسیله وزارت کشور به روزنامه مزبور پنهان و روزنامه مکلف است به چاپ فوری آن قبل از منوعیت طبق قانون مطبوعات می‌باشد. در صورتی که آن نشرید قبل از ساعات منوعیت تبلیغاتی منتشر نشود مسئول آن باید با هزینه خود پاسخ نامزد را به روزنامه یا مجله‌ای که در غیر مدت منوعیت چاپ می‌شود ارسال دارد و آن نشریه مکلف به درج آن در اولین چاپ و نشریه خواهد بود. انتشار آن گونه مطالب در غیر مطبوعات نیز در مدت سه روز قبلاً از روز اخذ رأی منوع است و نامزد معتبرض حق دارد در زمان قبلاً از منوعیت تبلیغات، نظر خود را منتشر نماید.

ماده ۸۸ - متخلفان از موارد مندرج در ماده ۶۸ و کسانی که از طریق رادیو و تلویزیون با برنامه زنده و مستقیم تبلیغ انتخاباتی له یا علیه یکی از نامزدهای انتخاباتی نمایند و متصدیان برنامه در پخش غیر مستقیم به مجازات از یک تا شش ماه حبس محکوم خواهند شد.

ماده ۹۱ - مجازات تخلف از ماده ۷۴ تعطیل نشریه از یک تا سه ماه خواهد بود و نویسنده مقاله (در صورتی که معلوم باشد) و مدیر نشریه (در صورتی که نویسنده مشخص نباشد) تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم می‌گردد و همچنین کسی که از طریق غیر مطبوعات اعمال فوق را مرتکب شود به مجازات تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد.

ماده ۹۳ - سوابع اصل ۹۹ قانون اساسی و حفظ بی طرقی کامل، ناظرین شورای نگهبان موظفند در طول مدت مسئولیت خود بی طرقی کامل را حفظ نمایند و برای جایزه ناظرین به هر طریقی لزیکی لازمانی از کاربرد احتمالاً جرم محسوب می‌شود تبصره - مجازات تخلف از ماده فوق انقضای شش ماه تا یک سال از خدمات دولتی یا شش ماه تا یک سال زندان خواهد بود.

۳- قانون مدیریت خدمات کشوری (ماده ۵) (صوب ۸/۷/۱۳۸۶)

ماده ۵ - دستگاه اجرائی: کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات پا بهادهای عموم غیردولتی، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می‌شوند.